

In de ban van de bass Thomas Lang

Over zijn extreme beheersing van het instrument is al veel geschreven: alles wat je kunt met je handen ook met je voeten spelen, ostinato's over vijf pedalen en daar dan met je handen overheen improviseren, de grenzen tussen acrobatiek en muziek vervagen. Hoe werd Thomas Lang die extreme drummer en wat dreef hem daartoe? De imposante Oostenrijker, die achter zijn set oogt als iemand die overal gehakt van maakt, nam vlak voor zijn clinic bij Drumstation in Eindhoven geduldig de tijd om Slagwerkkraan er alles over te vertellen.

tekst Mark Eeftens foto's Dennis Boxem

Het is 1972 als de vierjarige Thomas op tv een drummer ziet en meteen geboeid is. 'Dat wil ik ook kunnen!', denkt hij. Het zal bij veel drummers ongeveer zo gegaan zijn, maar ze werden lang niet allemaal Thomas Lang.

'Het was een wekelijkse televisieshow en de band Sea Level speelde. De drummer (Joe English; red.) intrigeerde me meteen. Hij was namelijk de enige die mocht zitten, de rest moest staan! Hij scheen de band te besturen, want hij telde de nummers af, of begon ze met een fill. Toevallig ging ik een paar dagen later voor het eerst met mijn ouders naar een liveband kijken, en de power en het volume van de drums vond ik geweldig, vooral de bassdrum. Vanaf toen was ik verslaafd!

'Wat me ook intrigeerde was dat de drummer met al zijn ledematen speelde in een soort gecoördineerde choreografie. Het was een interessante combinatie van dans en kracht. Dat wilde ik dus ook, maar mijn moeder zei nee. Ik zeurde haar vervolgens maandenlang aan het hoofd om een trommel, en voor mijn vijfde verjaardag kreeg ik er een.'

Ging je meteen op les?

'Ja, want mijn moeder dacht dat de lessen me zouden gaan tegenstaan en dat ik er dan vanzelf mee zou stoppen. Ik moest van haar ook een 'echt instru-

ment' leren bespelen, dus er kwamen nog pianolessen bij. Gelukkig had ik een goede drumleraar, Johann Hengst, een klassiek slagwerker die bij het Wiener symfonieorkest speelde. Hij was goed opgeleid en leerde me meteen ook lezen. Ik bleef zeven jaar bij hem en het was interessant vanaf dag een! Vóór ik leerde spelen, leerde hij me eerst hoe ik moest oefenen, en daar ben ik tot op de dag van vandaag blij mee. We speelden vooral snaredrumtechniek, en aan het eind van elke les even op het drumstel, wat overigens niet zijn specialiteit was.'

Waren er ook invloeden van buitenaf?

'Ja, maar in het begin ook weer door Johann. Hij liet me platen horen van The Beatles en van Buddy Rich, dus vanaf dat moment waren Ringo en Buddy mijn grote voorbeelden. Grotere tegenpolen kun je je niet voorstellen. Ringo was de banddrummer; hij speelde matched grip, was gewoon bandlid en werd niet virtuoos beschouwd. Buddy was het tegenovergestelde; hij was bandleider, had een geweldige techniek, speelde traditional grip en was enorm virtuoos.'

Je zei dat Hengst je eerst leerde hoe je moest oefenen, hoe deed hij dat?

'Bij de meeste leraren komt de leerling binnen, gaat zitten en de leraar laat wat zien. Het wordt even

herhaald en aan het eind van de les zegt de leraar: "Oefen dit maar en dan kijk ik volgende week hoe het gaat." De meeste leerlingen weten echter niet precies wat ze moeten doen als ze thuiskomen. Ze rommelen wat aan en proberen ongeveer te herhalen wat ze zich van de les herinneren.

'Johan deed dat anders. Hij begon met een handgeschreven briefje met oefenregels, dat ik moest ophangen bij mijn drumstel en lezen voor ik begon met oefenen. Tot op de dag van vandaag hou ik me aan die simpele regels: 1. speel niet als je oefent; 2. oefen niet als je speelt; 3. oefen elke dag; 4. oefen tot het af is; 5. oefen zoals je live speelt. Deze regels kun je op veel meer dingen toepassen, op sporten bijvoorbeeld.' (Op Slagwerkkraan Extra vertelt Lang hier meer over).

Had je die discipline meteen vanaf het begin?

'Ja, want het was het eerste wat ik leerde. Ik wist niet beter, en het heeft me denk ik zo'n vijftig procent van mijn tijd bespaard. Voor mij betekende oefenen vanaf het begin werken volgens die regels.'

Uiteindelijk kwam je op het conservatorium in Wenen terecht. Wat deed je met de leraren daar?

'Ik had les van Erich Bachtrágl. Hij heeft een paar heel goede boeken geschreven, waaronder *Modern Rhythm And Reading Script*. Zijn lessen hebben ook een grote invloed op me gehad. Ik werkte heel gedetailleerd aan bijvoorbeeld dynamische coördinatie. Ik zie tot op de dag van vandaag niet veel drummers die veel dynamiek in hun coördinatie toepassen. Daarmee bedoel ik het reguleren van het volume per ledemaat binnen een ritme. Vreemd, want dynamiek is een van de belangrijkste elementen van het drummen, ook met de voeten. Hij was de eerste die me leerde om met de bassdrum dynamiek en micro-timing binnen een ritme toe te passen. 'Ook Walter Grassmann gaf daar les en hij leerde me zaken als bigbandfrasering en jazz. We hebben heel lang heel veel swing gespeeld. Uiteindelijk speelde ik in The Vienna Art Orchestra met Ernie Watts, John Purcell en Joe Zawinul. In 1988 ben ik naar de VS gegaan voor privélessen van mannen als Vinnie Colaiuta, Joe Porcaro, Alan Dawson en Jim Chapin. Ik probeerde zo veel mogelijk te leren van zo veel mogelijk mensen daar en kocht drumboeken en elke video die er te koop was.'

Was er ondanks je moeders bezwaren thuis voldoende vruchtbare grond voor je muzikale ontwikkeling?

'Ja, uiteindelijk wel. We hadden een groot huis en ik zat in de kelder. We oefenden er later ook met bands. Mijn vader was er eigenlijk altijd tegen. Het lawaai, de repetities vond hij maar niks, maar mijn moeder gaf me alle ruimte.'

>>

• Lang over oefenregels Hengst
• archiefartikel uit 2007

www.slagwerkwereld.com/swkplus

SLAG
WERK
KRANT
DIGITAAL

'Ik speel vaak behoorlijk gecompliceerd, gewoon omdat dat het enige nog te veroveren gebied is!

>> *Wat bracht je uiteindelijk op het idee om alles wat je met je handen kon ook met je voeten te willen spelen?*

'Omdat mijn vader een hekel had aan mijn lawaai, raadde mijn leraar ons een Remo oefendrumstel aan. Er gingen erg snel twee pads kapot, en daarom mocht ik bij wijze van garantie nog een tweedehands oefenkit komen halen. Dat betekende dat ik opeens twee bassdrumpads had. Ik had eerder al wel een beetje geprobeerd dubbele bassdrum te oefenen –iets dat ik kende van Louie Bellson en ik had het Buddy Rich ook wel eens zien doen op tv. Er was echter geen oefenmateriaal, dus ik oefende uit snaredrumboeken, maar dan met m'n voeten. Aanvankelijk gebruikte ik gewoon een hihatstand zonder bekkens. Het tikken van de clutch was daarbij mijn linkerbassdrum. Maar nu had ik dus die twee bassdrumpads. Ik spaarde geld voor een *crappy* tweede bassdrumpedaaltje en toen kon ik serieus aan de slag. Ik oefende rudiments, paradiddles, flams en andere handzettingen met m'n voeten. Daar overheen zette ik weer gewone hihatpatronen en een snareklap op twee en vier. Zo ontwikkelde ik uiteindelijk mijn stijl van spelen.

'Mijn eerste ervaring, als kind vlak voor de bassdrum staan en die druk voelen, zorgde er uiteindelijk voor dat ik zelf ook veel met m'n bassdrum wilde doen. Het doet denken aan fietsen: je voeten zijn in constante beweging en je handen bedienen het stuur, de remmen en de bel! Zo werd ik uiteindelijk de Thomas Lang die ik nu ben, haha!'

Dan nu de hamvraag. Om de extremen te spelen die jij speelt, moet je haast wel een extreme drive hebben. Waar komt die wil om de grenzen van het instrument te verkennen en te verleggen vandaan?

'Dat is inderdaad een fundamentele vraag. Ik weet niet of 'drive' het goede woord is. Ik vind muziek interessant omdat je iets kunt creëren dat er nog niet was. Zelfs al bestaat het maar een heel kort momentje, het is iets creatiefs. Muziek is een creatieve kunstvorm en niet louter entertainment. Het stelt de muzikant in staat zich uit te drukken en om grenzen te verleggen. Ook kan het een bepaalde emotie bij de luisteraar opwekken, als het nieuw en progressief en creatief is. Het zet mensen aan het denken, of verbaast ze of choqueert ze zelfs. Mijn familie was altijd heel artistiek en ik heb muziek dus altijd beschouwd als iets dat creatief moest zijn. Als het dat niet is, en alleen maar dient als entertainment, ook prima, maar dat is niet de reden dat ik muziek maak.

'Het belangrijkste is voor mij dus het creëren van iets dat ik nog niet eerder gehoord heb. Iets wat me verrast als ik het terughoor. Als ik het nog nooit gehoord heb, dan heeft waarschijnlijk nog niemand het eerder gespeeld. Muziek is inmiddels zó ver ontwikkeld dat je excursies in extreme sferen moet maken

om nog iets nieuws te vinden. Wat ik speel, is vaak behoorlijk gecompliceerd, gewoon omdat dat het enige nog te veroveren gebied is! Mijn drive komt dus uit het verlangen iets nieuws en interessants te maken.'

Zo'n besef zal toch groeien tijdens je ontwikkeling. Ik neem tenminste aan dat je dit idee niet op je vijfde al had!

'Nee, het is een combinatie van vele dingen die daar naartoe leiden. Het is begonnen met die eerste ervaring: als kind vlak voor de drummer staan bij een concert en mateloos geïnspireerd zijn. Vervolgens het feit dat ik met twee bassdrumpads kwam te zitten. Toeval leidde dus voor een groot deel naar waar ik nu ben en hoe ik denk. Ook speelsheid: als kind niet alleen in de zandbak willen spelen, maar ook met een drumstel. En dan is er nog de feedback van je omgeving: leraren die zeggen: "Hé, dat is interessant wat je daar doet. Ga door!" Het werd beschouwd als talent, terwijl het dat helemaal niet was. Het was gewoon iets waar ik speels mee experimenteerde. Dan zeiden mensen: "Kijk wat dat ventje van zeven met z'n

voeten kan", en dan ging ik nog harder oefenen. Door al die reacties werd ik aangemoedigd om creatief te zijn en te experimenteren, maar dat ging niet bewust. Het was gewoon onschuldige *playing around*. Pas later begon ik die creatieve instelling te zien en te voeden.'

Zou je je kunnen voorstellen dat je, zoals bijvoorbeeld Bill Bruford, stopt met drummen omdat je alles gezegd hebt wat je wilde zeggen, of omdat er drummers komen die beter zijn dan jij?

'O ja absoluut! Ik heb daar vaak over nagedacht! Ik begrijp het helemaal als mensen zeggen dat ze niet meer willen spelen. Je moet op een bepaald punt zijn om dat te kunnen doen. Er zijn veel dingen waarin ik geïnteresseerd ben en die niets te maken hebben met drummen of muziek. En ik zie mezelf daarmee best gelukkig zijn, misschien zelfs wel gelukkiger, zolang het maar creatief en uitdagend is; iets dat mensen inspireert en motiveert.' ■

www.thomaslangdrumcamp.com
www.myspace.com/thomaslangdrummer

